

Udviklinger i dansk ophavsret 2017-2019

Jørgen Blomqvist, lic. jur.
Adjungeret Professor
Center for informations- og innovationsret
Juridisk fakultet

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Ny lovgivning

- Lov nr. 719 af 8. juni 2018 om ændring af lov om ophavsret (Gennemførelse af Marrakeshdirektivet m.v.)
- Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2017/1564 af 13. september 2017 om visse tilladte former for anvendelse af visse værker og andre frembringelser, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

Højesteretsdom om musikfremførelse ved danseundervisning i aftenskoler regi (UfR 2018.516H; NIR 2018.264)

- Der er to offentlighedsbegreber:
- Det klassiske nordiske:
 - Hovedkriterium: Personlige bånd mellem den ansvarlige for værksbenyttelsen og publikum
 - Vejledende kriterier: Er fremførelsen åben for alle eller kun for bestemte grupper?
Er den annonceret? Erhvervsmæssig? Evt. foreningens størrelse og optagelseskriterier
 - Fremførers hensigt og evt. sociale kriterier
- EU retspraksis ved overføring til almenheden (communication to the public):
 - Overføringen
 - 1) skal rette sig mod et betydeligt, ubestemt antal modtagere, evt. målt kumulativt
 - 2) skal ske bevidst
 - 3) for et nyt publikum og, efter omstændighederne,
 - 4) for vindings skyld

(Jf. Rosenmeier i NIR 2016.441-478)

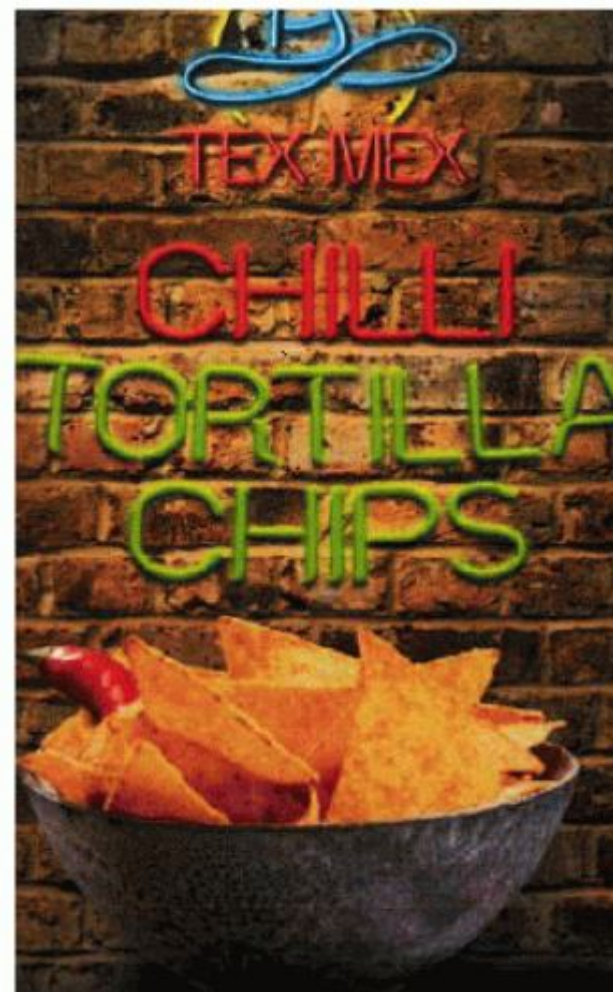
Anvendelsesområdet for EU kriteriet

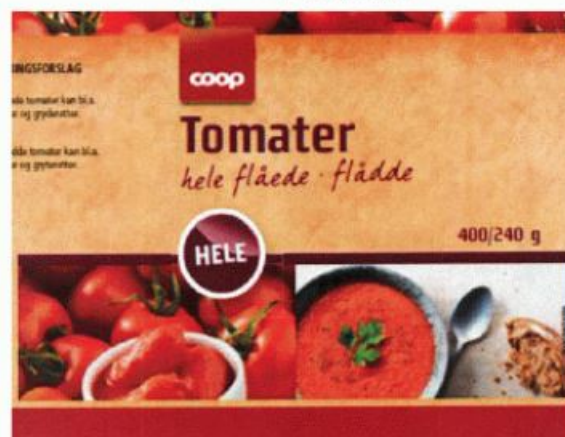
- Ved overføring til almenheden, dvs. når værket kommunikeres trådbårent eller trådløst til et publikum, som er et andet sted
 - Fx radio- og fjernsynsudsendelse
 - Kabelviderespredning af sådanne udsendelser
 - Tilrådighedsstillelse
 - Streaming
- Ved meddelelse til dette publikum, selv om det sker ved højttalere eller skærme på samme lokalitet som publikum
 - Radio- og TV modtagere i hotelværelser og andre offentligt tilgængelige lokaliteter
 - Al offentlig brug af musik, som simultant hentes ved streaming
- Direkte offentlig fremførelse?
 - Fremføringer af udøvende kunstnere på samme sted som publikum
 - Fremføringer baseret på eksemplarer, som befinder sig på samme sted som publikum

Udfaldet i Højesteret

- Der var ikke grundlag for at anvende EU's offentlighedskriterier generelt
- Der var ikke efter de foreliggende oplysninger grundlag for at fastslå, at der var sket en overføring
 - Streaming er ellers normalen i dag
 - Koda's tariffer er baseret på blankolicens, dvs. bare et tilfælde af streaming er tilstrækkeligt
- Efter Højesterets praksis er musikafspilning i forbindelse med lokale gymnastikforeningers træningshold ikke offentlig, og der var ikke grundlag for at behandle aftenskoleundervisning anderledes
 - Med ca. 500.000 inviterede kan afgørelsen muligvis falde anderledes ud efter EU retten

Højesteretsdom om afbildning af brugskunst i reklamer for madvarer (UfR 2019.1109H; på vej til NIR)

Hovedpointer

- Stellet er ophavsretligt beskyttet ("... kombination af ... formgivning ... glaserings metode og resultat, samt ... farvebrug ... er ... udtryk for den selvstændige og individuelle indsats")
- Udlejning hos autoriseret forhandler ansås ikke som samtykke til afbildning
- § 23, stk. 3 (eksemplarer af kunstværker, der af ophavspersonen er overdraget til andre, må gengives i aviser, tidsskrifter, film og fjernsyn, når gengivelsen er af underordnet betydning i den pågældende sammenhæng) var ikke anvendelig. Brug på emballager og i tilbudsaviser fra dagligvarebutikker faldt uden for undtagelsens anvendelsesområde.

Flere hovedpointer

- Brugen var ikke hjemlet efter en langvarig kutyme. Det kræver stærke holdepunkter at fastslå eksistensen af en kutyme, som indskrænker rettigheder efter ophavsretsloven, og en sådan var ikke godtgjort af COOP
 - Kan en kutyme overhovedet fravige en lov som ophavsretsloven, som (modsat aftalelov og købelov m.fl.) ikke udtrykkeligt hjemler det?
- "Brug af et ophavsretligt beskyttet værk, selv i en kommerciel, markedsføringsmæssig sammenhæng kan være af så underordnet betydning, at der – uanset at rettighedshaveren ikke har givet tilladelse til brugen – ikke vil være tale om en ophavsretskrænkelse." En sådan ulovbestemt 'de minimis' undtagelse skal dog fortolkes restriktivt og i overensstemmelse med tretrinstesten i Infosoc-direktivet.

Krænkelse

Ikke krænkelse

Krænkelse

Ikke krænkelse

Tak for opmærksomheden

jorgen.blomqvist@jur.ku.dk

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

